

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра прикладної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Перший проректор
Іщенко Н.М.

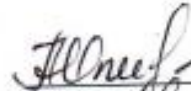
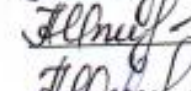
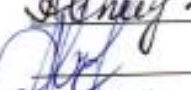

“ ” 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ОБЛАДНАННЯ В СІМЕЙНІЙ
ПСИХОТЕРАПІЇ

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Сімейна психологія з основами психотерапії»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Розробник	Опанасенко Л.А.	
В.о. завідувача кафедри прикладної психології	Опанасенко Л.А.	
Гарант освітньої програми	Опанасенко Л.А.	
Директор Навчально-наукового інституту післядипломної освіти	Норд Г.Л.	
Начальник навчально-методичного відділу	Шкірчак С.І.	

Миколаїв – 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії	
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	
Спеціальність	053 Психологія	
Освітня програма	Сімейна психологія з основами психотерапії	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2021-2022 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	-	2-3 триместр
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – практичні заняття (семінарські, лабораторні, півгрупові) – години самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
		6 год. 8 год. (півгрупові) 76 год.
Відсоток аудиторного навантаження	16 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Іспит	

Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета. Курс «Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії» займає особливе місце у професійній підготовці майбутніх психологів за ОПП «Сімейна психологія з основами психотерапії». Метою даного курсу є: поглиблення знань студентів про різновиди сучасних інтерактивних технологій і обладнання та особливості їхнього використання у сімейній психотерапії, набуття компетенцій щодо застосування інтерактивну у процесі надання психологічної допомоги.

У межах дисципліни основна увага зосереджується на різновидах сучасних інтерактивних технологій та обладнання, їхніх перевагах та обмеженнях у психотерапевтичній діяльності сімейного психолога, факторах, які впливають на ефективність терапевтичного процесу з використанням інтерактиву.

Завдання:

- сформувані у студентів уявлення про особливості сучасних інтерактивних технологій;
- ознайомити студентів з різновидами інтерактивних технологій і обладнання, які застосовуються у сімейній психотерапії;
- висвітлити особливості практичного використання інтерактивних технологій і обладнання в практиці сімейного психотерапевта (індивідуальна та групова робота);
- з'ясувати фактори, які впливають на психотерапевтичний процес з використанням інтерактиву;
- сформувані уявлення про вимоги до фахівця, який готовий до упровадження інновацій у своїх професійній діяльності.

Очікувані результати навчання: сформованість умінь методологічно обґрунтовано добирати та вбудовувати у психотерапевтичний процес з клієнтом інтерактивні технології та обладнання, підвищувати ефективність терапевтичного впливу засобами інтерактивну.

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- різновиди сучасних інтерактивних технологій та обладнання;
- функціональне навантаження інтерактивних технологій у психологічній практиці;
- специфіку застосування інтерактивну в сімейній психотерапії;
- алгоритм оцінювання ефективності використання інтерактивних технологій і обладнання в сімейній психотерапії;
- тенденції розвитку психотерапевтичних технологій.

має вміти:

- орієнтуватись у сучасній психологічній літературі, систематизувати набуті знання з курсу;

- аналізувати проблемні ситуації та добирати найбільш ефективні засоби психологічного інтерактивного впливу на клієнта;
- застосовувати засвоєні алгоритми використання інтерактивних технологій та обладнання для надання сім'ям та їх членам актуальної психологічної допомоги;
- проявляти творчість у роботі з сучасним інтерактивним обладнанням, змінювати / розробляти техніки та прийоми;
- здійснювати психологічний аналіз ефективності застосування інтерактиву у психотерапевтичній роботі.

Програмні компетенції

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність регенерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідно та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.
- ЗК 11. Здатність слідувати гуманістичним та демократичним цінностям.
- ЗК 12. Здатність до особистісного розвитку, розкриття особистісного потенціалу, самовдосконалення.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгові, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватись у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватись загальнолюдськими цінностями.
- СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
- СК 12. Здатність до ретроспективної, ситуативної та проспективної рефлексії професійних компетенцій і здібностей, які дозволяють досягати успіху у діяльності сімейного психолога.

СК 13. Здатність добирати доречну стратегію психопрактичної діяльності на підставі аналізу власних базових компетенцій і клієнтського запиту.

Очікувані програмні результати навчання:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
- ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та просвітницькі програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про завершення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПР12 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
- ПР13 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності

1. Програма навчальної дисципліни

Заочна форма

№ п. п.	Теми	Лекції /год.	Піврупові / год.	Самостійна робота
1	Сучасні інтерактивні технології: функціональне навантаження у психотерапевтичній практиці сімейного психолога	2		7
2	Різновиди інтерактивних технологій, їхні переваги та обмеження в роботі психотерапевта	2		7
3	Тренінг психотерапевтичної спрямованості: технологія проведення групових занять			7
4	Особливості інтерактивних ігор в роботі сімейного психолога			7
5	Трансформаційні ігри як сучасна інтерактивна психотехнологія		2	7
6	Мультимедійні технології та технології віртуальної реальності в процесі психотерапії: вітчизняний та зарубіжний досвід			7
7	Інтерактивне обладнання та специфіка його використання в індивідуальній і груповій психотерапевтичній роботі	2		7

8	Особливості використання інтерактивного обладнання в сімейній психотерапії: віковий і соціальний аспекти		2	7
9	Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій		2	7
10	Оцінка ефективності психотерапевтичного впливу засобами інтерактивних технологій та обладнання		2	7
11	Супервізія у контексті застосування інтерактивних технологій та обладнання			6
Всього за курсом		6	8	76

3.1. Плани лекційних занять

Тема 1

«Сучасні інтерактивні технології: функціональне навантаження у психотерапевтичній практиці сімейного психолога»

1. Сучасні інтерактивні технології: загальна характеристика та тенденції розвитку
2. Поліфункціональність інтерактивних технологій в психотерапевтичному процесі
3. Врахування принципів сімейної психотерапії при використанні інтерактивних технологій
4. Рамки сімейної психотерапії та їх дотримання при використанні сучасних інтерактивних технологій
5. Ризики використання інтерактивних технологій: валідність, надійність, екологічність

Тема 2

«Різновиди інтерактивних технологій, їхні переваги та обмеження в психотерапевтичній практиці»

1. Роль тренінгових технологій в психотерапії
2. Використання ігрових технологій в роботі сімейного психолога
3. Особливості психотерапії з використанням мультимедійних технологій
4. Включення в психотерапевтичний процес технологій віртуальної реальності
5. Застосування Інтернет-технологій
6. Переваги та обмеження сучасних інтерактивних технологій в психотерапевтичній діяльності

Тема 3

«Інтерактивне обладнання та специфіка його використання в індивідуальній і груповій психотерапевтичній роботі»

1. Сучасне інтерактивне обладнання в роботі психолога: зарубіжні та вітчизняні розробки
2. Пісочниця доповненої реальності: розмаїття візуальних та функціональних ефектів
3. Інтерактивна підлога та алгоритми її використання в психотерапії
4. Інтерактивна панель: призначення, особливості застосування в роботі сімейного психолога
5. Доцільність та критерії ефективності використання в психотерапевтичній діяльності психолога інтерактивних технологій

3.2. Плани практичних занять

Тема 1

«Трансформаційні ігри як сучасна інтерактивна психотехнологія»

Теоретичні питання

1. Особливості інтерактивних ігрових технологій в індивідуальній психотерапевтичній роботі
2. Різновиди ігор та їхні особливості в груповій психотерапевтичній роботі сімейного психолога
3. Використання трансформаційних ігор в психотерапії
4. Умови успішного використання інтерактивних ігрових технологій в сімейній психології

Практичне завдання:

1. Підготувати стисло інформацію про одну із трансформаційних психологічних ігор, яку доцільно використовувати у практиці надання психотерапевтичної допомоги сім'ї або її членам за наступною структурою:
 - назва гри, автор-розробник;
 - цілі гри;
 - які проблеми можуть вирішуватися з її допомогою в практиці сімейного психотерапевта;
 - особливості гри (коротко зафіксувати інструкцію щодо використання / наприклад: назвати основні етапи роботи);
 - переваги гри та її обмеження.
2. Розбір практичних кейсів під час заняття щодо особливостей використання інтерактивних ігор сімейним психологом

Тема 2

«Особливості використання інтерактивного обладнання в сімейній психотерапії: віковий і соціальний аспекти»

Теоретичні питання

1. Врахування вікового аспекту при підборі та використанні інтерактивного обладнання для досягнення психотерапевтичних цілей
2. Психотерапевтична допомога у роботі з сімейними підсистемами із застосуванням інтерактивного обладнання
3. Переваги та обмеження в психотерапії пісочниці доповненої реальності, інтерактивної підлоги та інтерактивної панелі
4. Оцінка ефективності впровадження інтерактивного обладнання в роботу сімейного психолога

Практичне завдання:

1. Перегляньте відео за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=-1OksL7Fy10&t=2s> та запропонуйте до представлених ефектів пісочниці доповненої реальності ті проблемні питання, які можна опрацювати в сімейній психотерапії з їх допомогою / бажано з орієнтацією на тематику магістерського дослідження (не менше 10).
2. Розбір практичних кейсів під час заняття щодо особливостей використання інтерактивного обладнання сімейним психологом

Тема 3

«Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій»

Теоретичні питання

1. Психотерапія в Інтернет-просторі: індивідуальна та групова робота
2. Сучасні мобільні застосунки психотерапевтичної спрямованості
3. Маркери придатності онлайн-терапії
4. Питання етики та екологічності використання Інтернет-технологій в сімейній психотерапії

Практичне завдання:

1. Розробити перелік з 7-10 тем, які були б актуальними для проведення прямого ефіру в Інстаграм чи вебінару у Фейсбуці психотерапевтичної спрямованості, дотичні до проблематики магістерського дослідження. Запропонувати стисло структуру одного онлайн-виступу із зазначених Вами тем та вказати прийоми для інтерактивної взаємодії з потенційною аудиторією (не менше 7 пунктів).

2. Розбір практичних кейсів під час заняття щодо особливостей використання Інтернет-технологій сімейним психологом

Тема 4

«Оцінка ефективності психотерапевтичного впливу засобами інтерактивних технологій та обладнання»

Теоретичні питання

1. Рамки сімейної психотерапії та їх дотримання при використанні сучасних інтерактивних технологій і обладнання
2. Умови, що забезпечують успішність психотерапії засобами інтерактиву
3. Критерії ефективності психотерапевтичного впливу з використанням інтерактивних технологій і обладнання
4. Протипоказання до застосування інтерактивну
5. Вимоги до психолога, який здійснює психотерапевтичний вплив засобами інтерактивних технологій та обладнання

Практичне завдання:

1. Підготувати обгрунтоване, але лаконічне міркування на одну з тем: «Мобільні застосунки: сучасне надбання для психотерапії чи модний тренд»; «Переваги та обмеження тематичних Телеграм-каналів у практиці сімейного психотерапевта».
2. Розбір практичних кейсів під час заняття, спрямованих на розвиток професійної рефлексії у майбутніх сімейних психологів щодо використання у психотерапевтичній практиці інтерактивних технологій і обладнання.

Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни виконується студентами у вільні від аудиторних занять години. Вона включає опрацювання спеціальної літератури, підготовку до практичних занять, додаткові завдання.

Для якісного засвоєння змісту курсу «Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії» рекомендується самостійна підготовка опорних схем або таблиць до наступних тем:

1. Сучасні інтерактивні технології: функціональне навантаження у психотерапевтичній практиці сімейного психолога
2. Різновиди інтерактивних технологій, їхні переваги та обмеження в роботі психотерапевта

3. Тренінг психотерапевтичної спрямованості: технологія проведення групових занять
4. Особливості інтерактивних ігор в роботі сімейного психолога
5. Трансформаційні ігри як сучасна інтерактивна психотехнологія
6. Мультимедійні технології та технології віртуальної реальності в процесі психотерапії: вітчизняний та зарубіжний досвід
7. Інтерактивне обладнання та специфіка його використання в індивідуальній і груповій психотерапевтичній роботі
8. Особливості використання інтерактивного обладнання в сімейній психотерапії: віковий і соціальний аспекти
9. Психологічна допомога особистості засобами Інтернет-технологій
10. Оцінка ефективності психотерапевтичного впливу засобами інтерактивних технологій та обладнання
11. Супервізія у контексті застосування інтерактивних технологій та обладнання

Завдання для контрольної роботи

Контрольна робота з дисципліни «Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії» передбачає підготовку детального сценарію групового заняття психотерапевтичної спрямованості з членами сім'ї / сімей з використанням інтерактивних технологій та / або обладнання на вибір:

- тренінгових технологій;
- інтерактивних ігрових технологій;
- мультимедійних технологій (анімація, мультимедійна презентація);
- технологій віртуальної реальності;
- інтерактивного обладнання (інтерактивна пісочниця, інтерактивна підлога, сенсорна-панель).

Рекомендується обирати тематику заняття дотичною / наближеною до проблематики магістерського дослідження.

Вимоги до оформлення матеріалів:

1. Матеріали подаються українською або англійською мовою.
2. Текстовий редактор: Microsoft Word. Усі поля – 2 см., формат аркуша паперу – А4, орієнтація – книжкова, інтервал між рядками – 1.5.
3. Структура заняття:
 - тема заняття, форма проведення
 - мета, завдання
 - обладнання,
 - вступна частина,
 - основна частина,
 - завершальна частина.

При розробці сценарію заняття необхідно зазначити мету та інструкції до кожної вправи/ гри/ техніки, які передбачені сценарієм.

4. Забезпечення освітнього процесу

Для більш якісного викладання лекційного матеріалу та зручного проведення практичних занять аудиторії мають бути забезпечені:

- проєкційним мультимедійним обладнанням (проєктор, екран, ноутбук/комп'ютер); OS: Windows,
 - доступом до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; Browsers: Chrome / Opera / Mozilla Firefox / MS Edge; Android, iOS;
- програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Skype, Zoom, Google Meet;
- системою електронного навчання Moodle 3.9;
- тренінгова аудиторія (дошка, фліпчарт, комплект канцелярського приладдя для творчості: маркери, олівці, кольорові стікери, ватман, блокнот для фліпчарту тощо).

5. Підсумковий контроль: іспит

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до освітнього плану у вигляді іспиту, в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу. Форма проведення: усна.

Перелік питань до іспиту

1. Загальна характеристика сучасних інтерактивних технологій
2. Різновиди інтерактивних технологій в сімейній психотерапії
3. Врахування принципів сімейної психотерапії при використанні інтерактивних технологій
4. Рамки сімейної психотерапії та їх дотримання при використанні сучасних інтерактивних технологій
5. Сучасні тенденції в інтерактивному терапевтичному контакті
6. Специфіка використання тренінгових технологій в груповій психотерапії
7. Основні правила-орієнтири роботи в психотерапевтичній групі під час тренінгу
8. Фази розвитку психотерапевтичної групи у ході тренінгу
9. Реалізація «механізму лікувальної дії» під час тренінгу
10. Тренінгові технології та техніки групової психотерапії
11. Передумови ефективної участі членів сім'ї у тренінгу психотерапевтичної спрямованості
12. Умови, що забезпечують успішність групової психотерапії засобами тренінгових технологій
13. Критерії формування психотерапевтичної групи при організації тренінгових занять

14. Обмеження тренінгових технологій в практиці сімейного психотерапевта
15. Кризові ситуації під час тренінгу психотерапевтичної спрямованості
16. Загальні вимоги до ведучого тренінгових занять психотерапевтичної спрямованості
17. Основні принципи етики в груповій психотерапії засобами тренінгових технологій
18. Загальна характеристика інтерактивних ігрових технологій
19. Особливості інтерактивних ігрових технологій в індивідуальній психотерапевтичній роботі
20. Різновиди ігор та їхні особливості в груповій психотерапевтичній роботі сімейного психолога
21. Трансформаційні ігри як сучасна інтерактивна психотехнологія в сімейній психотерапії
22. Використання інтерактивних ігор на тренінгових заняттях психотерапевтичної спрямованості
23. Короткотривала сімейна психотерапія та ресурси інтерактивних ігрових технологій
24. Інтерактивні ігрові технології та подолання учасниками групових занять «опору» під час їхнього використання
25. Умови успішного використання інтерактивних ігрових технологій в сімейній психотерапії
26. Оцінка результатів використання інтерактивних ігрових технологій в психотерапевтичній практиці
27. Мультимедійні технології: загальна характеристика
28. Застосування анімацій в психотерапевтичній практиці
29. Особливості використання інтерактивної презентації в сімейній психотерапії
30. Відеоконференції в практиці сімейного психотерапевта
31. Використання технологій віртуальної реальності в сімейній психотерапії
32. Перспективи розвитку технологій віртуальної реальності психотерапевтичного змісту
33. Сучасні технології супроводу психологічних послуг. Використання інтерактивних ефектів Інтернет-ресурсів для онлайн-роботи сімейного психолога, що надає психотерапевтичні послуги (на прикладі прямих ефірів в Інстаграм)
34. Сучасні технології супроводу психологічних послуг. Використання інтерактивних ефектів Інтернет-ресурсів для онлайн-роботи сімейного психолога, що надає психотерапевтичні послуги (на прикладі вебінарів у Фейсбуці)
35. Віртуальний помічник сімейного психолога: тематичний Телеграм-канал
36. Маркери придатності онлайн-терапії
37. Рекомендації щодо вибору психотерапевтичного онлайнсервісу
38. Сучасні смартфон-застосунки з психотерапевтичними функціями
39. Різновиди інтерактивного обладнання в роботі сімейного психолога

40. Пісочниця доповненої реальності (інтерактивна пісочниця) та її використання в психотерапевтичних цілях
41. Інтерактивна підлога та особливості її використання
42. Специфіка роботи сімейного психолога з інтерактивною панеллю
43. Особливості використання інтерактивних технологій в психотерапевтичній роботі з клієнтами різного віку
44. Екологічність використання інтерактивних технологій в сімейній психотерапії: основні правила
45. Критерії ефективності інтерактивних технологій в психотерапевтичній роботі
46. Алгоритм фокусування на емоціях клієнта у психологічній практиці з використанням інтерактивних технологій
47. Роль супервізії на індивідуальному прикладі роботи практичного психолога, який працює з інтерактивним обладнанням
48. Основні техніки постановки питань на прикладах взаємин психолога з клієнтом з використанням інтерактивного обладнання
49. Варіанти використання техніки нормалізації в психологічній практиці з використанням інтерактивних технологій
50. Роль перефразування в психологічній практиці з використанням інтерактивних технологій
51. Прикладні компетенції підготовки консультантів, які працюють з інтерактивним обладнанням
52. Прийоми уникнення конфронтації між психологом та клієнтом при роботі з інтерактивним обладнанням
53. Способи закінчення першої та подальших сесій у психологічній практиці з використанням інтерактивних технологій
54. Специфіка алгоритму роботи психолога в ситуації розв'язання міжособистісних конфліктів з використанням інтерактивних технологій
55. Фахові особливості майстерності психолога при використанні інтерактивних технологій і обладнання в психотерапевтичному процесі
56. Принцип співробітництва у практиці застосування інтерактивного обладнання
57. Емоційні компоненти терапевтичного клімату у психологічній практиці з використанням інтерактивного обладнання
58. Критерії підбору інтерактивного обладнання у психологічній практиці
59. Фокусування психолога на поведінці клієнта у процесі використання інтерактивних технологій
60. Конфронтація між психологом та клієнтом у процесі застосування інтерактивних технологій
61. Проблема валідності інтерактивних технологій в сімейній психотерапії
62. Протипоказання до використання інтерактивних технологій в роботі сімейного психотерапевта
63. Супервізія у контексті застосування інтерактивних технологій та обладнання
64. Перспективи розвитку інтерактивних технологій в сімейній психотерапії

65. Вимоги до психолога, який здійснює психотерапевтичний вплив засобами інтерактивних технологій та обладнання

Типовий екзаменаційний білет

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

(повне найменування вищого навчального закладу)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 053 Психологія

Триместр: 3

Навчальна дисципліна «Інтерактивні технології та обладнання в сімейній психотерапії»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

1. Сучасні смартфон-застосунки з психотерапевтичними функціями
2. Супервізія у контексті застосування інтерактивних технологій та обладнання
3. Розбір практичного кейсу: під час надання психотерапевтичної допомоги психолог у роботі з ревнощами сиблінгів 6 та 8 років до матері, яка виховує їх самостійно, активно застосовував пісочницю доповненої реальності; на наступній зустрічі діти відмовлялися від роботи без включення у процес інтерактивного обладнання. Проаналізуйте запропоновану ситуацію, визначте коло проблемних питань та способів їхнього вирішення з вірогідним прогнозом наслідків, надайте методичні рекомендації.

Затверджено на засіданні

Протокол № 4 від «20» грудня 2021 року

**В.о. завідувача кафедрою
прикладної психології**

Опанасенко Л. А.

Екзаменатор

Опанасенко Л.А.

Проведення підсумкового контролю знань. Результатом вивчення дисципліни виступає екзамен. Умовою допуску до підсумкового контролю знань є позитивні оцінки з поточного контролю знань. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент протягом семестру, становить 60 балів. На екзамені максимальна кількість – 40. Екзаменаційний білет складається з 3 питань.

За відповідь на 2 перші питання під час іспиту студент може отримати максимально 10 балів:

<i>Кількість балів</i>	<i>Вимоги щодо засвоєння навчального матеріалу</i>
<i>Макс. 10 балів</i>	
1 бал	Студент відтворює тільки деякі елементи вивченого матеріалу
2 бал	Студент фрагментарно відтворює незначну частину матеріалу, здатний до елементарного викладу питання
3 бал	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу
4 бал	Студент знає приблизно половину навчального матеріалу
5 бал	Студент розуміє основний навчальний матеріал, з неточностями надає визначення основних понять
6 бал	Студент окреслює основні теоретичні положення, проте відчуються труднощі в їх узагальненні та формулюванні висновків
7 бал	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, вміє наводити власні приклади на підтвердження думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях
8 бал	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує їх в нестандартних ситуаціях, критично оцінює явища, факти, ідеї
9 бал	Студент володіє узагальненими знаннями, аргументовано використовує їх, глибоко і змістовно аналізує, виявляє особистісну позицію щодо засвоєного матеріалу
10 бал	Студент має системні знання, володіє термінологією, готовий до застосування знань на практиці

За відповідь на 3 питання під час іспиту студент може отримати максимально 20 балів.

<i>Кількість балів</i>	<i>Вимоги щодо засвоєння навчального матеріалу</i>
<i>Макс. 20 балів</i>	
1-2 бали	Студент відтворює тільки деякі елементи вивченого матеріалу
3-4 бали	Студент фрагментарно відтворює незначну частину матеріалу, здатний до елементарного викладу питання
5-6 балів	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу
7-8 балів	Студент знає приблизно половину навчального матеріалу
9-10 балів	Студент розуміє основний навчальний матеріал, з неточностями надає визначення основних понять
11-12 балів	Студент окреслює основні теоретичні положення, проте відчуються труднощі в їх узагальненні та формулюванні висновків
13-14 балів	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, вміє наводити власні приклади на підтвердження думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях
15-16 балів	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує їх в нестандартних ситуаціях, критично оцінює явища, факти, ідеї
17-18 балів	Студент володіє узагальненими знаннями, аргументовано використовує їх, глибоко і змістовно аналізує, виявляє особистісну позицію щодо засвоєного матеріалу
19-20 балів	Студент має системні знання, володіє термінологією, готовий до застосування знань на практиці

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на практичних заняттях / максимально: 20 балів	5 балів*4 заняття= 20 балів
2	Додаткові завдання під час лекційних занять	5 балів * 2 завдання= 10 балів
3	Виконання контрольної роботи	30 балів
4	Іспит	40 балів
	Всього	100 балів

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до професійних завдань.

Поточний контроль знань студентів включає оцінку за роботу на практичних заняттях та самостійну роботу.

Поточний контроль знань студентів здійснюється через проведення письмових контрольних робіт завантажених в Moodle.
<http://moodle3.chmnu.edu.ua/>

Критерії поточної оцінки знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання	Критерії оцінки
1	Володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
2	Може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою викладача, може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
3	Здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
4	Вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність
5	Вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці

Критерії оцінки контрольної роботи

Виконання письмового завдання	Критерії оцінки
28-30 балів	При виконанні завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені робочою програмою, проявляє творчий підхід до виконання завдання. Автор демонструє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення.
23-27 балів	При виконанні завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені робочою програмою. Робота змістовна, аргументована, має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності.
16-22 балів	Завдання виконано в цілому правильно, але мають місце окремі неточності. Аналіз наукових джерел потребує незначного доопрацювання. Окремих частинам викладу бракує аналітичного характеру.
8-15 балів	Студент припускається помилок через недостатнє розуміння програмного матеріалу, проявляється фрагментарність у висвітленні основних положень роботи, роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу.
1-7 балів	При виконанні завдання студент припускається значних помилок / завдання викликає великі труднощі у студента.

Методи навчання та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

ПРН	Методи навчання	Матеріально-технічне забезпечення
ПРН1	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	Проекційне мультимедійне обладнання (проектор, екран, ноутбук/комп'ютер); доступ до мережі Internet, точка доступу Wi-Fi; програмне забезпечення: Word, Excel, PowerPoint; Zoom; система електронного навчання Moodle 3.9
ПРН4	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН5	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН6	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН8	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН9	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН12	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	
ПРН13	Пояснювально-ілюстративний метод, інформаційно-рецептивний, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий метод, дослідницький метод, навчальний тренінг	

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Захарова Л. Г., Норд Г. Л. Використання інноваційного інтерактивного обладнання в корекційно-розвитковій діяльності в умовах інклюзивно-ресурсних центрів. Миколаїв : ЧНУ імені Петра Могили, 2020. 108 с.
2. Кучманич І. М. Психологія сім'ї : навчально-методичний посібник. Миколаїв, 2018. 180 с.
3. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Немеш О.М. Віртуальна діяльність особистості : структура та динаміка психологічного змісту: Монографія. Київ: Слово, 2017. 391 с.
5. Психологія сім'ї : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В. Помиткіна, В.В. Злагодух, Н.С. Хімченко, Н.І. Погорільська. К.: НАУ, 2011. 272 с. (рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів).
6. Психологія сім'ї: підручник / за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248 с.
7. Яцина О. Ф. Основи психотерапії : практикум. Навчально-методичний посібник. Ужгород, 2021. 80 с.

Допоміжна література

1. Айви А.Е., Айви М.Б., Саймэк-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство. Москва, 2000. 487 с.
2. Алешина Ю.В. Цикл развития семьи: исследования и проблемы. *Вестник МГУ*. Сер. 14. Психология. 1987. № 2. С. 8–16.
3. Бондаренко Н. Б. Групи самопомогги як додатковий ресурс соціально психологічної підтримки осіб з проблемами психічного здоров'я. *Актуальні проблеми психології*. 2016. Т. 1. Вип. 44. С. 58–62.
4. Глива Є. Вступ до психотерапії: навчальний посібник. К.: Кондор; Острог: Острозька академія, 2009. 530 с.
5. Дворник М. С. Використання смартфон-застосунків в умовах психотравматизації населення. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Вип. 73. №5. С. 236-248.
6. Карабанова О.А. Психология семейных отношений и основы семейного консультирования. М.: Гардарики, 2008. 320 с.
7. Консультативна психологія : підручник / І. С. Булах, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін [та ін.] : Вінниця : ТОВ «Нілан- ЛТД», 2016. 482 с
8. Кочюнас Р. Психотерапевтические группы: теория и практика. Москва : Академический Проект, 2000. 240 с.
9. Кривоніс Т.Г. Основи особистісної психотерапії. Навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2011. 192 с.

10. Психологія сімейних взаємин : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Корольчук М.С., Криворучко П.П., Осодло В.І., Грищенко Г.В. та ін.] ; за заг. ред. М.С. Корольчука. К.: Ніка-Центр, 2010. 296 с.
11. Системная семейная терапия: Классика и современность / [сост. и научный ред. А.В. Черников]. М.: Независимая фирма «Класс», 2005. 400 с.
12. Терапия супружеских пар / Перев. с англ. Н.Расказовой, А.Багрянцевой. М.: Издво Института психотерапии, 2014. 528 с.
13. Фримен Д. Техники семейной психотерапии. СПб.: Питер, 2011. 384 с.
14. Эйдемиллер Э.Г. Семейный диагноз и семейная психотерапия: учебное пособие для врачей и психологов [изд. 2-е, испр. и доп.]. СПб.: Речь, 2006. 352 с.
15. Bacigalupe G. Emerging Technologies and Family Communication: The Case of International Students. *Contemporary Family Therapy*. 2017. № 39 (4). P. 289–300.
16. Chandrashekar P. Do mental health mobile apps work: evidence and recommendations for designing high-efficacy mental health mobile apps. *mHealth*. 2018. Vol. 4, pp. 1-6.
17. Dimeff L., Paves A., Skutch J., Woodcock E. Shifting paradigms in clinical psychology: How innovative technologies are shaping treatment delivery. New York: Oxford University Press, 2011, pp. 618-648.
18. East M. Mental health mobile applications in counselor education. Ph. D., The University of West Florida, 2015.
19. Fitzpatrick K., Darcy A., Vierhile M. Delivering Cognitive Behavior Therapy to Young Adults With Symptoms of Depression and Anxiety Using a Fully Automated Conversational Agent (Woebot): A Randomized Controlled Trial. *JMIR Mental Health*. 2017. Vol. 4, no. 2, p. 19.
20. Kit S. Global Perspectives in Family Therapy: Development, Practice, Trends. Routledge, 2013. 240 p.
21. Kuhn E., Greene C., Hoffman J., Nguyen T., Wald L., Schmidt J., Ramsey K, Ruzek J. Preliminary Evaluation of PTSD Coach, a Smartphone App for Post-Traumatic Stress Symptoms. *Military Medicine*. 2014. Vol. 179, no. 1, pp. 12-18.
22. Liddle H. A. Family psychology intervention science: An emerging area of science and practice. *Family psychology: Science-based interventions* / ed. H. A. Liddle and others. Washington, DC: American Psychological Association. 2002. P. 3–15.
23. Luxton D., McCann R., Bush N., Mishkind M. , Reger G. Health for mental health: Integrating smartphone technology in behavioral healthcare. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2011. Vol. 42, no. 6, pp. 505-512,
24. Ly K., Dahl J., Carlbring P., Andersson G. Development and initial evaluation of a smartphone application based on acceptance and commitment therapy. *SpringerPlus*. 2012. Vol. 1, no. 1, pp. 1-11.
25. Morris M., Aguilera A. Mobile, social, and wearable computing and the evolution of psychological practice. *Professional Psychology: Research and Practice*. 2012. Vol. 43, no. 6, pp. 622-626.

Інформаційні ресурси

<http://books.google.com>

<http://pidruchniki.ws>

<http://studentam.net.ua/>

<https://scibook.net/>

<https://psihologia.info>

<https://psyfactor.org>

<https://briolight.com/>